

Jan Hjeds
Cand.agro
hjeds@c.dk

Notat foretræde
MIU 07.02.2013

Vandplanernes vandløbsidentifikation følger ikke Vandrammedirektivet. Vandplanerne medtager for små vandløb.

Baggrund.

Effektiv afvanding er en helt afgørende forudsætning for al plantevækst. Uden effektiv afvanding er landbrugs- og skovbrugsproduktion ikke mulig. Effektiv afvanding forhindrer desuden oversvømmelser.

Vandplanerne gennemføres for at implementere EUs Vandrammedirektiv i Danmark.

Vandplanernes identifikation af vandløb medfører en række indsatskrav, som har til formål at nå opstillede miljømål i vandløbene.

De indsatskrav, som de danske vandplaner opstiller om fysiske forandringer i vandløbene, er uforenelig med samfundets afvandingsbehov.

Vandløbsindsatsen vil medføre omfattende forsumpningsskader, betydelige samfundsøkonomiske tab, specielt i landdistrikterne, samt politisk bestemte oversvømmelser.

EU Vandrammedirektiv er ikke fulgt

Ved foretrædet dokumenterer jeg, at EU-Vandrammedirektivets vejledningen om vandløbsidentifikation ikke er fulgt. Det dokumenteres, at den danske vandløbsidentifikation er sket på et tilfældigt og uensartet grundlag, og at Naturstyrelsen har valgt at medtage alt for små vandløb (afvandingsgrøfter) i Vandplanerne.

Miljømålet er sat urealistisk højt

Der er sammenhæng mellem vandløbsstørrelse og miljøpotentiale: jo mindre vandløb, jo mindre miljømål kan nås.

Foretrædet dokumenterer, at målopfyldelse i disse for små vandløb ofte ikke er mulig, alene fordi vandløbene er for små, og at miljømålet dermed er fastsat urealistisk højt. Det dokumenteres desuden, at miljømålet ikke er korrekt interkalibreret til anvendelse i disse for små vandløb.

Tab kan undgås ved at følge Vandrammedirektivet

Disse væsentlige fejl medfører omfattende indsatskrav, som ikke er hjemlet i EUs Vandrammedirektiv, og som potentielt vil koste store samfundsøkonomiske tab, primært i form af forsumpning, men også i form af oversvømmelser. Disse indsatskrav og tab kan undgås ved at rette vandplanerne og følge ordlyd og hensigt i Vandrammedirektivets identifikationsvejledning.

Miljøkonsekvens

Da der, i overensstemmelse med faktahøringen i Folketinget 17.19.2012, samt nyere forskning, ikke findes dokumentation for sammenhæng mellem vandplanernes hovedindsatskrav "ændret vedligeholdelse", og miljøtilstanden i vandløbene, vil de miljømæssige konsekvenser af fejlretningen være minimale / ikke eksisterende.

Juridisk konsekvens

Rettes fejlidentifikation, vil en betydelig del af de samfundsøkonomisk skadelige indsatskrav forsvinde. Samtidig vil Vandplanerne på dette væsentlige punkt blive bragt i overensstemmelse med EUs Vandrammedirektiv.

Forholdene mellem vandløbsstørrelse, miljøpotentiale og miljømål er åbenlyst ikke undersøgt tilstrækkeligt forud for vandplanlægningen. De erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser er åbenlyst heller ikke som foreskrevet i EU-Vandrammedirektivets vejledningen 1, s. 189 undersøgt tilstrækkeligt forud for vandplanlægningen. Begge dele er overtrædelser af det grundlæggende retsprincip officialprincippet, som tilsiger, at forholdene skal undersøges tilbundsående og tilstrækkeligt inden der lovgives.

Da vandplanerne medtager langt flere vandløb, end foreskrevet, og da disse for små vandløb har svært ved at opfylde det opstillede miljømål, alene på grund af deres størrelse, medfører fejlidentifikation betydelige indsatskrav, som ikke kræves og dermed hjemles i medfør af EUs Vandrammedirektiv.

Dette er en overtrædelse af det grundlæggende retsprincip proportionalitetsprincippet, som tilsiger, at en indsats ikke må gå videre end nødvendigt,

De indsatskrav, fejlidentifikation medfører, vil i vidt omfang være erhvervs- og samfundsøkonomisk skadelige, uden at medføre væsentlig miljønytte, jf. ovenfor.

Dette er ligeledes en overtrædelse af proportionalitetsprincippet, der tilsiger, at der skal være proportionalitet – rimelighed – mellem ulemper og omkostninger på den ene side og nytten – her miljøforbedringer, på den anden side.

Rettes fejlidentifikation, vil vandplanerne næppe kunne tåle en retslig efterprøvning.

Fejlretning

De væsentlige fejl i forbindelse med fejlidentifikation af for små vandløb kan let og hurtigt rettes, nemlig ved at fjerne de fejlidentificerede – for små – vandløb og grøfter fra vandplanerne. Det er let, fordi de vandløb, der ikke skulle medtages ifølge Vandrammedirektivets identifikationsvejledning, ligger adskilt fra de øvrige – korrekt identificerede – vandløb i Naturstyrelsens Vandplan-database. Dermed kan de fejlidentificerede vandløb fjernes fra vandplanerne med få museklik. Det kan gøres på 5 minutter.